

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2023 -2025/2026

(skrajne daty)

Rok akademicki: 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Nasiennictwo i szkółkarstwo roślin drzewiastych
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Kierunek studiów	Agroleśnictwo
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	j. polski
Koordynator	dr hab. inż., prof. UR Wojciech Litwińczuk
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Wykład - dr hab. inż., prof. UR Wojciech Litwińczuk Ćwiczenia - dr Aleksandra Siekierzyńska, dr Marzena Mazurek

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5	15			30					4

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**

zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

ZALICZONE PRZEDMIOTY: FIZJOLOGIA ROŚLIN, PODSTAWY GENETYKI I HODOWLI ROŚLIN, OCHRONA PRZYRODY, BOTANIKA Z DENDROLOGIĄ LUB FLORA LASU, PODSTAWY AGRONOMII LUB OGÓLNA UPRAWA ROLII ROŚLIN

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie podstawowej wiedzy nt. przyczyn zmienności fenotypowej i genetycznej roślin drzewiastych, zasad selekcji i pielęgnacji roślin matecznych, właściwości nasion, sposobów wytwarzania materiału szkółkarskiego roślin drzewiastych wykorzystywanych w agroleśnictwie.
C2	Przygotowanie studentów do prowadzenia prac badawczych z wykorzystaniem roślin.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	POSIADA WIEDZĘ NT. KREACJI I PRZECIWDZIAŁANIA ZMIENNOŚCI ORAZ WYKORZYSTANIA TEJ WIEDZY W HODOWLI I ROZMNAŻANIU ROŚLIN DRZEWIASTYCH	K_W01, K_W07
EK_02	POTRAFI DOBRAĆ I WYKONAĆ PODSTAWOWE SPOSOBY GENERATYWNEGO I WEGETATYWNEGO ROZMNAŻANIA ROŚLIN DRZEWIASTYCH I PIELĘGNACJI MATERIAŁU SZKÓLKARSKIEGO	K_U06
EK_03	ZAKŁADA I PROWADZI DOŚWIADCZENIA Z WYKORZYSTANIEM ROŚLIN, PRZEPROWADZA PROSTE OBSERWACJE I POMIARY, POSŁUGUJE SIĘ PODSTAWOWYMI TECHNIKAMI STOSOWANYMI W BADANIACH LABORATORYJNYCH I POLOWYCH, IDENTYFIKUJE I POTRAFI MINIMALIZOWAĆ ZAGROŻENIA ZWIĄZANE ZE STOSOWANIEM TECHNIK SZKÓLKARSKICH	K_W02 K_U01 K_U07 K_U12
EK_04	PODEJMUJE SIĘ PRACY W ZESPOLE PODCZAS WYKONYWANIA ZADAŃ EKSPERYMENTALNYCH, INTERPRETACJI WYNIKÓW Z WYKORZYSTANIEM AKTUALNEJ WIEDZY ORAZ PRZYGOTOWANIA RAPORTÓW Z DOŚWIADCZEŃ	K_U14, K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Zadania i specyfika nasiennictwa, szkółkarstwa i hodowli roślin drzewiastych (leśnych, sadowniczych, ozdobnych, alternatywnych). Podstawowe pojęcia i definicje.
2. Wpływ genotypu i środowiska na plon i jakość nasion i innych diaspor. Rozmnażanie generatywne (jakość i ocena nasion, zabiegi przedsiewne, siew, pielęgnacja siewek). Rozmnażanie autowegetatywne i heterowegetatywne. Mikrorozmnażanie roślin.
3. Formy i jakość materiału szkółkarskiego. Pielęgnacja materiału szkółkarskiego (wymagania świetlne, termiczne i wodne roślin, glebowa i kontenerowa produkcja roślin w gruncie i pod osłonami, rodzaje ziem i podłoży, supersorbenty, nawozy specjalistyczne, biotyżacja, stosowanie regulatorów wzrostu i innych zabiegów w regulacji wzrostu, pokroju i rozwoju roślin drzewiastych).

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Rozmnażanie generatywne. Oznaczenia jakości materiału siewnego, uszlachetnianie nasion, siew, pikowanie siewek, hartowanie rozsady
2. Rozmnażanie wegetatywne. Sporządzanie odkładów i sadzonek, okulizacja i szczepienie.
3. Mikrorozmnażanie. Sporządzanie pożywek. Terapia z użyciem kultur in vitro. inicjacja i prowadzenie kultur pędowych, Ukorzenie pędów i aklimacja mikrorozmnożonych roślin. Indukcja somatycznej embriogenezy. Tworzenie i konwersja sztucznych nasion.
4. Biotyzacja roślin, obserwacje zasiedlenia korzeni grzybami mikorytycznymi. Określanie jakości otrzymanych roślin.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną
Wykonywanie doświadczeń laboratoryjnych, praca w podgrupach.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	kolokwium zaliczeniowe, kolokwia z pytaniami otwartymi	w, ćw
EK_02	kolokwium zaliczeniowe, kolokwia z pytaniami otwartymi, obserwacja w trakcie zajęć	w, ćw.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć, sprawozdanie	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Ćwiczenia: zaliczenie z oceną przeprowadzenie doświadczeń laboratoryjnych i prezentacja wyników, kolokwia z pytaniami otwartymi ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych</p> <p>Wykład: zaliczenie na podstawie ocen z kolokwiów zaliczeniowych.</p> <p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się. O ocenie pozytywnej decyduje liczba uzyskanych punktów (>50% maksymalnej liczby punktów) za kolokwia i za prezentację. Ocena dostateczna =50-60%, dst plus =61-70%, db =71-80%, db plus =81-90%, bdb =91%-100%</p>

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	12
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	45
SUMA GODZIN	102
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Sabor J. Nasiennictwo, szkółkarstwo i selekcja drzew leśnych. Wyd. AR w Krakowie, 2000</p> <p>Szydło W. Szkółkarstwo ozdobne. Wybrane zagadnienia. Wyd. Agencja Promocji Zieleni 2011</p> <p>Czynczyk A. Szkółkarstwo sadownicze. PWRiL 2012</p> <p>Skucińska B. (red): Przewodnik do ćwiczeń z roślinnych kultur in vitro. Wydawnictwo UR w Krakowie. 2008</p>
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Michalik B.(red.): Hodowla roślin z elementami genetyki i biotechnologii. PWRiL. Poznań 2009</p> <p>Kowalczyk K. (red): Agrobiotechnologia. Wydawnictwo UP w Lublinie, 2013</p> <p>Górecki R.J., Grzesiuk S.: Fizjologia plonowania roślin. Wyd. UWM. Olsztyn 2002</p> <p>Woźny A., Przybył K. Komórki roślinne w warunkach stresu. Tom II. Komórki in vitro. Wydawnictwo Naukowe UAM Poznań 2004;</p>

Czekalski M.: Ogólna uprawa roślin ozdobnych. wyd. AR we Wrocławiu
2010

Czasopisma: Szkółkarstwo

Marzena Mazurek (2021) (praca doktorska; promotor: **W. Litwińczuk**) Wybrane aspekty zmienności somaklonalnej roślin borówki wysokiej (*Vaccinium x corymbosum* L.), Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Litwińczuk W., Jacek B. (2020) Micropropagation of Mountain Mulberry (*Morus bombycis* Koidz.) 'Kenmochi' on Cytokinin-Free Medium. *Plants*, 9, 1533; doi:10.3390/plants9111533

Mazurek M., **Siekierzyńska A.**, Jacek B., **Litwińczuk W.** (2020) Differences in response to drought stress among highbush blueberry plants propagated conventionally and by tissue culture, *Plant Biosystems - An International Journal Dealing with all Aspects of Plant Biology*, DOI: 10.1080/11263504.2020.1727983

Siekierzyńska A., **Litwińczuk W.** (2018). Micropropagation of strawberry (*Fragaria x ananassa* Duch.) on chemically sterilized media. *Acta Scientiarum Polonorum Hortorum Cultus* 17(3), 147–156.

<https://doi.org/10.24326/asphc.2018.3.15>

Mazurek M., **Siekierzyńska A.** 2018. Differences between *in vitro* and *in vivo* propagated *Vaccinium corymbosum* L. plants. The Book of Abstracts. National Scientific Conference, "Nauka okiem młodego naukowca", II edition, 9 VI 2018 r. Łódź

Jacek B., Maciej Rolek, **Siekierzyńska A.**, **Litwińczuk W.** (2015) Preliminary study on mulberry (*Morus* sp.) *in vitro* root cultures. IV International Conference "Plant - the source of research material" 20th – 23th September 2015, Lublin pp 124

Litwińczuk W., Prokop A. (2010) The usefulness of dikegulac in propagation of highbush blueberry (*Vaccinium corymbosum* L.) 'Herbert'. *Journal of Fruit and Ornamental Plant Research*. 18(2): 85-92;

Litwińczuk W., Bochnia E. (2012) Development of royal paulownia (*Paulownia tomentosa* Steud.) *in vitro* shoot cultures under the influence of different saccharides. *Acta Scientiarum Polonorum, Hortorum Cultus* 11(2) 2012, 3-13;

Litwińczuk W. (2013) Micropropagation of *Vaccinium* sp. by *in vitro* axillary shoot proliferation. *Protocols for Micropropagation of Selected Economically-Important Horticultural Plants*, edited by: Lambardi M., Ozudogru E.A. & Jain S.M. *Methods in Molecular Biology* 11013, Springer Protocols, Humana Press, pp 63-76;

Litwińczuk W. (2013) Micropropagation of chokeberry by *in vitro* axillary shoot proliferation. *Protocols for Micropropagation of Selected Economically-Important Horticultural Plants*, edited by: Lambardi M., Ozudogru E.A. & Jain S.M. *Methods in Molecular Biology* 11013, Springer Protocols, Humana Press, pp 179-186;

Bernatowska-Hadała A., Jacek B., **Litwińczuk W.**, Turnau K. (2013) Inokulacja korzeni paulowni puszystej (*Paulownia tomentosa* Steud.) grzybami mikoryzowymi oraz wpływ mikoryzy na parametry fizjologiczne roślin. Konferencja naukowa 'Biologia i Ekologia Roślin Drzewiastych' Instytut Dendrologii PAN, Kórnik-Poznań, 21-23 X 2013. pp: 101-2

Litwińczuk W., Wadas M. (2008) Auxin-depended development and habituation of highbush blueberry (*Vaccinium x covilleatum* But. et Pl.) 'Herbert' *in vitro* shoot cultures. *Scientia Horticulturae* 119: 41–48

Litwińczuk W., Wadas-Boroń M. (2009) Development of highbush blueberry (*Vaccinium corymbosum* hort. non L.) *in vitro* shoot cultures under the influence

of melatonin. Acta Sci. Pol., Hortorum Cultus 8(3): 3-12

Litwińczuk W., Okołodkiewicz E., Matyaszek I. (2009) Development of *in vitro* shoot cultures of strawberry (*Fragaria* × *ananassa* Duch.) 'Senga Sengana' and 'Elsanta' under the influence of high doses of gibberellic acid. Folia Horticulturae Ann. 21/2 : 43-52

Litwińczuk W., Szczerba G., Wrona D. (2005): Field performance of highbush blueberries (*Vaccinium* × *corymbosum* L.) cv. 'Herbert' propagated by cuttings and tissue culture. Scientia Horticulturae – 106/2 pp. 162-169;

Litwińczuk W., Zubel A. (2005): Growth *in vitro* cultures of strawberry (*Fragaria* × *ananassa* Duch.) depending on different photoperiods. Folia Horticulturae 17/2: 81-87

Litwińczuk W. (2004): Field performance of 'Senga Sengana' strawberry plants (*Fragaria* × *ananassa* Duch.) obtained by runners and *in vitro* through axillary and adventitious shoots. Electronic Journal of Polish Agricultural Universities, Horticulture, Volume 7, Issue 1. <http://www.ejpau.media.pl/series/volume7/issue1/horticulture/art-03.html>;

Litwińczuk W. (2002): Propagation of black chokeberry (*Aronia melanocarpa* Elliot) through *in vitro* culture. Electronic Journal of Polish Agricultural Universities, Horticulture. 2 (5), <http://www.ejpau.media.pl/series/volume5/issue2/horticulturae/art.-06.html>;

Litwińczuk W., Stanys V. (2001): Ocena możliwości rozmnażania aktinidii ostrolistnej (*Actinidia arguta* S. et Z.) w kulturach *in vitro*. Folia Horticulturae 13/1A: str. 125-129;

Litwińczuk W. (2000): Efficiency of a double-phase medium in micropropagation of semi-dwarf apple rootstocks M.26, MM.106 and P.14. Journal of Fruit and Ornamental Plant Research VIII, 3-4: str. 97-106

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej